

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана економічного
Факультету

ГРЕШКО Р.І.

“2” вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ
обов'язкова

Освітньо-професійна програма: Менеджмент туристичної індустрії

Спеціальність: 073 Менеджмент

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Географічний

Мова навчання: українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія» складена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Менеджмент туристичної індустрії» затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 7 від «29» квітня 2024 року)

Розробник: **Лусте О.О.**, к.е.н., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Викладач: **Лусте О.О.**, к.е.н., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

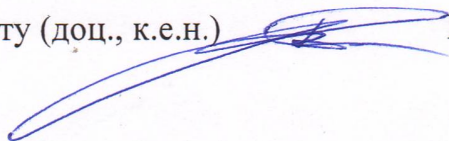
Завідувач кафедри (проф., д.е.н.)

Зоя ГАЛУШКА

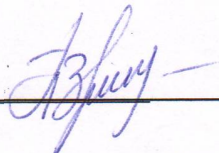
Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету (доц., к.е.н.)

Роман ГРЕШКО

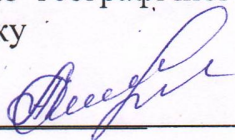
Погоджено з гарантом ОП «Менеджмент туристичної індустрії»

Валентина ПІДПІРНА

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол №1 від «12» серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради географічного факультету

Наталя АНДРУСЯК

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ: сприяння формування у здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Менеджмент туристичної індустрії» глибоких економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, адекватних сучасним умовам економічного розвитку країни, навчання студентів базовим методам аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

Пререквізити. «Економічна теорія» є обов'язковою дисципліною циклу дисциплін загальної підготовки та викладається студентам 1 року повної форми навчання в 1-му семестрі загальним обсягом 150 годин (5 кредитів).

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК 6. Здатність діяти соціально, відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ОПИС ЗМІСТУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	5	150	2	30	30	-	-	90	-	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА МІКРОЕКОНОМІКА						
Тема 1. Економічна теорія як наука	11	2	2			7

Тема 2. Економічні ресурси та виробничі можливості суспільства	11	2	2			7
Тема 3. Суспільний розвиток та механізм функціонування економічних систем	11	2	2			7
Тема 4. Ринок як економічна форма організації функціонування економіки	11	2	2			7
Тема 5. Конкуренція в ринковій економіці	10	2	2			6
Тема 6. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин	10	2	2			6
Тема 7. Підприємництво, фірма в системі ринкових відносин	10	2	2			6
Тема 8. Види ринків та їхня інфраструктура	10	2	1			7
Разом за ЗМ1	84	1	1			29
Змістовий модуль 2. МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА						
Тема 9. Національна економіка та показники її розвитку	11	2	2			7
Тема 10. Розподіл національного доходу і його споживання	10	2	2			6
Тема 11. Загальноекономічна рівновага та економічне зростання	8	2	2			4
Тема 12. Макроекономічна нестабільність	8	2	2			4
Тема 13. Фінансова система	8	2	2			4
Тема 14. Кредитна система та регулювання грошового обігу	8	2	2			4
Тема 15. Еволюція світового господарства та глобалізація	7	1	2			4
Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин та зовнішньоекономічна політика	6	1	1			4
Разом за ЗМ 2	66	1	1			31
Усього годин	150	3	3			90

Тематика лекційних занять з переліком питань

Тема 1. Економічна теорія як наука

1. Виникнення та основні етапи розвитку економічної теорії як науки.
2. Предмет та функції економічної теорії Економічна теорія в системі економічних наук.
3. Практичний аспект економічної теорії. Метод економічної теорії та його складові.
4. Економічні категорії, їх зміст і форми вияву. Економічні принципи. Сутність економічного закону.

Тема 2. Економічні ресурси та виробничі можливості суспільства

1. Фактори (ресурси) як передумова виробництва.
2. Сутність і критерії класифікації ресурсів виробництва.
3. Характеристика основних факторів виробництва.
4. Ефективність використання ресурсів та виробнича функція.
5. Місце і роль людини в економіці. Людський і соціальний капітал.
6. Альтернативність використання ресурсів і необхідність раціонального вибору. Крива виробничих можливостей.
7. Сучасна трансформація основних виробничих факторів та напрями розвитку НТП. Роль науки та інформації в організації виробництва. Екологія як фактор виробництва.

Тема 3. Суспільний розвиток та механізм функціонування економічних систем

1. Формацийний та цивілізаційний підходи до визначення закономірностей розвитку суспільства. Зміст і структура економічної системи.
2. Структура відносин власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, форми і види власності. Еволюція відносин власності. Тенденції розвитку форм власності в Україні.
3. Сутність суспільних інститутів. Види та функції суспільних інститутів в розвитку економічної системи.
4. Типи економічних систем та їх еволюція.

Тема 4. Ринок як економічна форма організації функціонування економіки

1. Форми економічних зв'язків і виробництва.
2. Сучасне товарне виробництво. Товар, його сутність та властивості.
3. Теоретичні концепції та причини виникнення грошей. Еволюція функцій грошей. Природа сучасних грошей.
4. Сутність ринку. Суб'єкти та об'єкти ринкових відносин. Функції ринку та його роль у суспільному виробництві. Попит та пропозиція на ринку. Закони попиту та пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.
5. Ціна в системі ринкових відносин. Види цін та методи ціноутворення.

Тема 5. Конкуренція в ринковій економіці.

1. Роль конкуренції в ринковій економіці. Види конкуренції. Міжгалузева та внутрішньогалузева конкуренція. Досконала та недосконала конкуренція. Форми і методи конкурентної боротьби.
2. Монополія: причини виникнення, суть та основні форми. Форми та риси олігопольної поведінки.
3. Монополістична конкуренція та її основні ознаки. Держава як регулятор конкурентних відносин.

Тема 6. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин

1. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин. Потреби домогосподарств, їх сутність і класифікація.
2. Види доходів домогосподарств та механізм їх формування.
3. Поведінка домогосподарств як споживачів та як власників економічних ресурсів.

Тема 7. Підприємництво. фірма в системі ринкових відносин

1. Сутність підприємництва та умови його існування.
2. Фірма (підприємство) як основний суб'єкт ринкової економіки.
3. Функції підприємства. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності: одноосібні володіння, партнерства і корпорації. Види підприємств згідно чинного законодавства України.
4. Сутність і економічне значення витрат виробництва.

Тема 8. Види ринків та їхня інфраструктура

1. Структура та види ринків. Сутність та складові ринкової інфраструктури. Ринок товарів та послуг. Ринок природних ресурсів. Земля як об'єкт купівлі-продажу. Ціна землі.
2. Фінансові ринки. Кредитний ринок.
3. Ринок праці та його інфраструктура.
4. Особливості попиту та пропозиції на ринку праці. Становлення та розвиток ринкової інфраструктури в Україні

Тема 9. Національна економіка та показники її розвитку

1. Поняття та особливості національної економіки. Національна економіка як система.
2. Макроекономічні пропорції та структура національної економіки. Сукупний суспільний продукт як результат національного виробництва.

3. Система національного рахівництва. Основні макроекономічні показники системи національних рахунків. Валовий внутрішній продукт (ВВП) та валовий національний продукт (ВНП). Методи розрахунку ВВП (ВНП).
4. Макроекономічні показники та рівень цін.

Тема 10. Розподіл національного доходу і його споживання

1. Суть розподілу та перерозподілу національного доходу, його роль в суспільстві. Причини нерівності доходів. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині.
2. Споживання, заощадження та нагромадження національного доходу.
3. Сутність, види та структура інвестицій. Джерела інвестицій. Бідність та її критерії. Суб'єктивна та об'єктивна бідність.
4. Державна політика регулювання доходів.
5. Державні соціальні стандарти та гарантії. Соціальна політика держави.

Тема 11. Загальноєкономічна рівновага та економічне зростання

1. Основи аналізу макроекономічної рівноваги. Теоретичні підходи до макроекономічної рівноваги. Сутність і компоненти сукупного попиту.
2. Крива сукупного попиту. Цінові та нецінові фактори сукупного попиту. Поняття та особливості сукупної пропозиції. Крива сукупної пропозиції.
3. Фактори сукупної пропозиції.
4. Загальна ринкова рівновага. Сутність, показники та чинники економічного зростання.

Тема 12. Макроекономічна нестабільність

1. Циклічність як закономірність розвитку ринкової економіки.
2. Причини і сутність інфляції. Показники та засоби вимірювання інфляції. Види та типи інфляції.
3. Сутність зайнятості населення. Структура та форми зайнятості.
4. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне.
5. Роль держави в регулюванні зайнятості та відтворенні робочої сили.

Тема 13. Фінансова система

1. Необхідність, зміст, структура та функції фінансів. Фінансові відносини, їх особливості. Структура фінансової системи.
2. Бюджетна система, її сутність і принципи побудови. Державний бюджет як основний фінансовий план держави. Доходи та видатки державного бюджету.
3. Сутність і функції податків. Класифікація податків. Прямі та непрямі податки. Принципи та методи оподаткування. Вплив ставки податку на економічний стан країни. Крива Лаффера.
4. Фіскальна (бюджетно-податкова) політика держави.
5. Бюджетний дефіцит, його причини та способи фінансування.
6. Державний борг і причини його виникнення. Економічні наслідки державного боргу.

Тема 14. Кредитна система та регулювання грошового обігу

1. Грошовий обіг. Закони грошового обігу. Грошові системи та їх еволюція.
2. Кредитна система: функціональний та інституціональний аспекти. Кредитний механізм та кредитна політика.
3. Банківська система. Економічні функції та види банків. Види банківських операцій. Центральний банк та його функції.
4. Небанківські фінансово-кредитні інститути.
5. Регулювання грошового обігу. Грошово-кредитна політика.

Тема 15. Еволюція світового господарства та глобалізація

1. Сутність і передумови формування світового господарства як цілісної системи.
2. Економічні засади функціонування світового господарства. Міжнародний поділ праці, його принципи і форми.
3. Інтернаціоналізація економіки як основа розвитку світового господарства.
4. Міжнародні економічна інтеграційні процеси та основні інтеграційні угруповання.
5. Провідні міжнародні фінансово-кредитні організації та їх функціональне призначення. Група Світового банку. МВФ. МБРР, ЄБРР.
6. Глобалізація як новий етап розвитку інтеграційних процесів у світовій економіці.

Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин та зовнішньоекономічна політика

1. Міжнародна торгівля та її економічні основи. Структура міжнародної торгівлі. Експорт. Імпорт. Торгівельний і платіжний баланси країни.
2. Міжнародні валютно- фінансові відносини та їхня роль у світогосподарських зв'язках. Сучасна система валютних відносин та механізм їх регулювання. Сутність та причини міжнародного руху капіталів.
3. Міжнародна міграція робочої сили.
4. Міжнародні науково- технічні зв'язки, їх сучасні форми та тенденції розвитку.
5. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тематика практичних занять з переліком завдань

Тема 1. Економічна теорія як наука

Завдання: Підготуйте порівняльний аналіз класичних і сучасних підходів до економічної теорії. Визначте, як економічна теорія впливає на розробку стратегій розвитку туристичної індустрії. Створіть презентацію, що ілюструє роль економічної теорії в управлінні бізнесом.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 2. Економічні ресурси та виробничі можливості суспільства

Завдання: Проаналізуйте економічні ресурси обраного регіону України. Визначте, які ресурси мають найбільший потенціал для розвитку туристичної галузі. Складіть виробничу можливість туристичного підприємства, враховуючи обмеження ресурсів.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 3. Суспільний розвиток та механізм функціонування економічних систем

Завдання: Розробіть порівняльну таблицю функціонування економічних систем (традиційної, ринкової, командної, змішаної). Визначте переваги та недоліки кожної системи для розвитку туризму. Наведіть приклад функціонування туристичного бізнесу в умовах ринкової системи.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 4. Ринок як економічна форма організації функціонування економіки

Завдання: Змодельуйте механізм попиту і пропозиції на ринку туристичних послуг. Проведіть аналіз цінової еластичності попиту на певний туристичний продукт (наприклад, тур вихідного дня). Визначте рівноважну ціну за умови змін попиту.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 5. Конкуренція в ринковій економіці

Завдання: Розробіть SWOT-аналіз для туристичної компанії, яка працює в умовах високої конкуренції. Запропонуйте стратегії конкурентної переваги для фірми. Підготуйте звіт, у якому оцініть роль конкуренції в покращенні якості туристичних послуг.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 6. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин

Завдання: Проведіть дослідження домогосподарств як споживачів туристичних послуг. Створіть профіль середньостатистичного домогосподарства, яке подорожує в межах України. Визначте ключові фактори, що впливають на їхній вибір туристичних продуктів.

Завдання: розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 7. Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин

Завдання: Складіть бізнес-план для відкриття невеликого туристичного агентства. Визначте ключові етапи створення фірми, її організаційну структуру, механізми залучення клієнтів та прогнозовані доходи. Оцініть, як ринкові умови впливають на діяльність підприємства.

Завдання: розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 8. Види ринків та їхня інфраструктура

Завдання: Підготуйте дослідження про інфраструктуру туристичного ринку в Україні. Визначте, як різні види ринків (ринок послуг, транспортний ринок, готельний ринок) впливають на функціонування туристичної індустрії. Запропонуйте шляхи вдосконалення інфраструктури туристичного ринку.

Завдання: розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 9. Національна економіка та показники її розвитку

Завдання: Оцініть основні макроекономічні показники (ВВП, національний дохід, рівень зайнятості) для обраної країни. Підготуйте аналітичний звіт, у якому покажіть, як ці показники відображають розвиток туристичної індустрії. Визначте, які чинники найбільше впливають на розвиток національної економіки через туризм.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 10. Розподіл національного доходу і його споживання

Завдання: Розробіть аналіз структури розподілу національного доходу в Україні. Визначте частку витрат на туризм у загальному споживанні домогосподарств. Розрахуйте, як зміни у розподілі доходів можуть вплинути на попит на туристичні послуги.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 11. Загальноекономічна рівновага та економічне зростання

Завдання: Проаналізуйте динаміку економічного зростання в Україні за останні п'ять років. Визначте, як туризм сприяє досягненню загальноекономічної рівноваги. Запропонуйте механізми стимулювання економічного зростання через розвиток туристичної галузі.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 12. Макроекономічна нестабільність України

Завдання: Підготуйте дослідження про вплив інфляції та безробіття на туристичну індустрію. Визначте, як макроекономічна нестабільність може впливати на поведінку туристів і діяльність підприємств. Розробіть антикризові заходи для стабілізації ситуації в галузі туризму.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 13. Фінансова система

Завдання: Проаналізуйте роль фінансової системи у розвитку туристичного бізнесу. Підготуйте кейс-аналіз про функціонування фінансових інструментів (кредити, інвестиції, страхування) у діяльності туристичних підприємств.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 14. Кредитна система та регулювання грошового обігу

Завдання: Розробіть проект бізнес-плану туристичного підприємства з акцентом на використання кредитних ресурсів. Визначте, як грошово-кредитна політика впливає на розвиток туристичної галузі. Проаналізуйте приклади державного регулювання грошового обігу для підтримки туризму.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 15. Еволюція світового господарства та глобалізація

Завдання: Підготуйте дослідження про вплив глобалізаційних процесів на міжнародний туризм. Визначте, які глобальні тренди (технологічні, економічні, екологічні) змінюють туристичну індустрію. Наведіть приклади глобальних туристичних компаній та їх адаптації до змін.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин та зовнішньоекономічна політика

Завдання: Проаналізуйте зовнішньоекономічну політику України у сфері туризму. Визначте, які форми міжнародних економічних відносин (інвестиції, експорт послуг, міжнародне партнерство) найбільш ефективно сприяють розвитку туризму. Розробіть пропозиції щодо покращення зовнішньоекономічної політики для стимулювання туристичної діяльності.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів в рамках з дисципліни «Економічна теорія» направлена на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі.

Вона включає наступні види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, обговорення ситуативних завдань, розгляд питань, які виносяться на самостійне вивчення, а також виконання кейсового завдання (в індивідуальному чи командному форматі).

№ Теми	Назва теми та питання, які виносяться на самостійне опрацювання	Кількість годин
1	Тема 1. Економічна теорія як наука 1. Поняття школи і напрямку в економічних теоріях. 2. Ретроспектива розвитку економічної думки. 3. Аналіз взаємозв'язку економ теорії з іншими економічними науками	4
2	Тема 2. Економічні ресурси та виробничі можливості суспільства 1. Показники економічної та соціальної ефективності виробництва 2. Проблема обмеженості економічних ресурсів, графік виробничих можливостей, шляхи розширення виробничих можливостей.	6
3	Тема 3. Суспільний розвиток та механізм функціонування економічних систем 1. Аналіз елементів організаційної структури суспільства 2. Роль держави у сучасній економіці. Об'єкти та цілі державного регулювання. 3. Порівняльний аналіз розвитку різних типів економічних систем 4. Аналіз ефективності розвитку різних типів економічних систем	6
4	Тема 4. Ринок як економічна форма організації функціонування економіки 1. Функції грошей та їхня еволюція 2. Особливості ринку в сучасних умовах	6

	3. Служба зайнятості і ринок праці в Україні	
5	Тема 5. Конкуренція в ринковій економіці 1. Монополізація сучасної економіки та основні типи ринкових структур. 2. Антимонопольна політика держави.	5
6	Тема 6. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин 1. Економічна поведінка домашніх господарств	5
7	Тема 7. Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин 1. Господарський Кодекс України: характеристика підприємництва і підприємств	5
8	Тема 8. Види ринків та їхня інфраструктура 1. Ринок інновацій 2. Характеристика попиту і пропозиції на ринках України	6
9	Тема 9. Національна економіка та показники її розвитку 1. Аналіз динаміки макроекономічних показників України 2. Аналіз макроекономічних показників, що характеризують процеси взаємодії виробництва і споживання	6
10	Тема 10. Розподіл національного доходу і його споживання 1. Особливості та проблеми розподілу доходів у сучасній Україні 2. Проблема нерівності в доходах. 3. Державна політика перерозподілу доходів	10
11	Тема 11. Загальноекономічна рівновага та економічне зростання 1. Показники сукупного попиту і сукупної пропозиції в Україні за час незалежності	6
12	Тема 12. Макроекономічна нестабільність України 1. Аналіз процесів інфляції в Україні 2. Аналіз системи зайнятості та безробіття в Україні 3. Інфляція і перерозподіл доходів в Україні. Антиінфляційні заходи 4. Засоби боротьби з безробіттям в Україні 5. Аналіз макроекономічних показників, що характеризують економічне зростання	6
13	Тема 13. Фінансова система 1. Аналіз динаміки макроекономічних фінансових показників в Україні	6
14	Тема 14. Кредитна система та регулювання грошового обігу 1. Аналіз банківської системи України 2. Розвиток кредитних відносин в Україні	6
15	Тема 15. Еволюція світового господарства та глобалізація 1. Характеристики глобальної економіки 2. Джерела розв'язання глобальних проблем людства.	6
16	Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин та зовнішньоекономічна політика 1. Регіональні ринки сучасного світового господарства: Європа, Америка, Центральна і Південно-Східна Азія. 2. Проблеми та перспективи вступу України в ЄС. 3. Економічна безпека України	6
		90

Результати виконаних завдань, передбачених для самостійної роботи здобувача, враховуються в процесі поточного та підсумкового контролю.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Методи навчання і викладання:

Словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

Практичні заняття.

Ситуативні завдання (індивідуальні або командні).

Наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

Робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

Самостійна робота над питаннями, окресленими програмою ОК.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуємо методи усного і письмового контролю:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, презентації результатів виконаних завдань, представлення аналітичних завдань.

- **методи письмового контролю:** контрольні роботи, тестування, самостійні роботи, виконання вправ, написання есе,

- **методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми контролю

Форми поточного контролю – тести, письмові роботи (тематичні, модульні), усне індивідуальне та фронтальне опитування.

Електронний контроль виконання завдань з курсу «Економічна теорія», представлений на електронній платформі <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=422>

Форма підсумкового контролю – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)																Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	40	100
3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4		

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовий модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів за модуль 1 та модуль 2 складає: модуль – 60, з них за практичні роботи – 30 балів (по 3,4 за кожну практичну), за самостійну роботу – 20 балів (по 2 бали за кожну).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34		F	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ Й КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

- Економічне мислення: роль і місце в структурі суспільної свідомості.
- Економічні теорії Стародавнього Світу (Китай, Індія, Греція, Єгипет, Рим).
- Трактування предмета економічної науки різними економічними школами.
- Розвиток економічної думки в Україні.
- Порівняння ролі виробництва і споживання у формування та розвитку потреб.
- Формування корисності матеріальних благ та послуг у процесі виробництва.
- Структура потреб людини за сучасних умов.
- Суперечності економічних інтересів та їх роль в соціально-економічному розвитку.
- Роль продуктивних сил в економічній системі.
- Особливості трансформації економічної системи України.
- Еволюція відносин власності.
- Класифікація стадій економічного розвитку за формаційним підходом.
- Інституційні підходи до класифікації етапів економічного розвитку суспільства.
- Порівняльна характеристика ліберальної та корпоративної моделей змішаної економіки.
- Причини, механізми та наслідки державного регулювання ринкових цін.
- Теорії вартості.
- Практичне застосування концепції еластичності попиту.
- Підходи до трактування природи ринкової рівноваги.
- Теорії витрат виробництва.

20. Економічні теорії прибутку (А.Маршалл, Дж.Кларк, П.Самуельсон, К.Макконелл).
21. Підприємницька діяльність як фактор зростання норми прибутку.
22. Особливості формування ринкової інфраструктури в Україні.
23. Проблеми ефективності виробництва в умовах перехідної економіки.
24. Вплив нецінової конкуренції на формування та розвиток ринкової структури.
25. Специфіка основних інструментів недобросовісної конкуренції в умовах України.
26. Особливості функціонування фінансових ринків в Україні.
27. Фондова біржа і біржові індекси.
28. Витоки підприємництва та його розвиток в Україні в ХІХ – на початку ХХ ст.
29. Малий бізнес: характерні риси, переваги, зарубіжний досвід і проблеми становлення в Україні.
30. Роль підприємницької етики у розвитку господарства країн.
31. Диференціація доходів у суспільстві та соціальні суперечності.
32. Розподіл доходів між сім'ями та риси бідності, забезпеченості.
33. Проблеми максимізації прибутків фінансово-промислової олігархії.
34. Розвиток небанківських фінансово-кредитних інститутів в Україні.
35. Матеріальне виробництво і сфера послуг, їх функції та взаємозв'язок.
36. Особливості взаємозв'язку споживання, заощаджень та інвестицій.
37. Закономірності динаміки основних макроекономічних показників української економіки.
38. Економічне зростання, якість життя та проблеми екології.
39. Регіональні особливості зайнятості населення України.
40. Соціальні наслідки безробіття.
41. Характеристика податкового навантаження в умовах різних країн.
42. Роль державного бюджету у забезпеченні добробуту широких верств населення розвинених країн.
43. Аналіз структури Державного бюджету України в поточному році.
44. Підходи до розуміння природи державного боргу.
45. Роль держави в регулюванні конкурентних відносин.
46. Специфіка прояву ринкового фіаско в умовах трансформаційних перетворень економіки.
47. Індикативне планування в сучасних умовах.
48. Антимонопольна політика держави.
49. Еволюція та сучасний стан світової валютної системи.
50. Проблеми та перспективи вступу України до ЄС.
51. Регіональні ринки сучасного світового господарства: Європа, Америка, Центральна і Південно-Східна Азія.
52. Класифікація і джерела розв'язання глобальних проблем людства.
53. Концепції регулювання платіжного балансу та валютного курсу.
54. Економічна безпека України.
- 55.

ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №109 від 28 березня 2022 року) (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) здобувачі освіти мають можливість на зарахування окремих видів робіт в рамках ОК на основі результатів, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
2. Галушка З.І., Лусте О.О. Стратегії успішного бізнесу: теорія і практика. Чернівці: ЧНУ, 2021, 260 с. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/1482>
3. Антохов А.А., Клевчік Л.Л., Управління змінами: навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2022, 288 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4336>
4. Економічна теорія. Практикум. Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Галушка З.І., Заволічна Т.Р., Сасенко О.С. Чернівці, 2016. 90 с.
5. Економічна теорія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. М. Стрішенець, В. І. Ліщук, Л. В. Єлісеєва ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. –236 с.
6. Економічна теорія (М.Соколов, М.Горлач, М.Кримов та ін.). Центр навчальної літератури. 2019. 532 с.
7. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
8. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2017. 325 с.

Додаткова література

9. Luste O. The formation of Ukrainian economic mentality psychological features in the conditions of command-administrative economy. *Економіка: реалії часу*. 2021, № 4 (56). С.69-76. <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No4/69.pdf>
10. Лусте О. О., Водянка Л. Д., Ратушняк Д. В. Інноваційні методи підбору персоналу в умовах диджиталізації. *Бізнес Інформ*. 2022, №1. С. 403–409. https://www.business-inform.net/article/?year=2022&abstract=2022_1_0_403_409
11. Лусте О.О., Антохов А.А., Клевчік Л.Л. Механізми переходу до інноваційного типу соціально-економічного розвитку регіону. *Інфраструктура ринку*. 2022, № 1. С.10-16. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/4334>
12. Лусте О.О., Антохов А.А., Клевчік Л.Л. Соціально-психологічні чинники ефективності системи менеджменту організації. *Економічний простір*. 2022, № 180. С. 134 – 138. <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1125/1084>
13. Білецька Л. В., Савич В. І., Білецький О. В. Економічна теорія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 688 с.
14. Поведінка домашніх господарств України: моделі та особливості регулювання: монографія / Зоя Галушка, Ганна Катаранчук. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2018. 190 с.
15. Економічний та управлінський потенціал соціалізації економіки: монографія / за заг. ред. З.І. Галушки. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2020. 408 с.
16. Галушка З.І., Нафус І.І. Соціальний капітал як економічний ресурс: сутність та умови нагромадження: монографія. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2021. 248 с. (14,5 друк. арк.) ISBN 978-966-423-625-3
17. Галушка З.І., Лусте О.О. Господарський менталітет та національні особливості процесів соціалізації економіки: монографія / З.І. Галушка, О.О. Лусте // Чернівці: Чернівецький національний університет, 2017. – 264 с.
18. Галушка З.І. Невизначеність як економічна категорія та як середовище функціонування бізнесу. *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. 2023. No1 (65). С.26-32. <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No1/26.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2023.3. DOI: 10.5281/zenodo.7834244.
19. Галушка З.І. Соціальний капітал економіки в умовах воєнного стану. Міжнародна безпека у світлі сучасних глобальних викликів. Країни Балтії-Україна: єдність, підтримка,

перемога: зб.наук. праць. Україна. Київ: КНЕУ, 2023. С.286-289.
https://drive.google.com/file/d/1t1HQV-e0Vq6Pe_SnjAXZefBAoNrgN09t/view?usp=sharing

20. Вплив соціальних інновацій на розвиток економічних відносин. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2019. Випуск 2 (203). с.6-1.
 DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2019/203-2/1>

Посилання на інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL : <https://parlament.org.ua>
2. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL : <https://mof.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>
7. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua>
8. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>
9. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>
10. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>
11. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>
12. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
14. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
15. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
16. Програма розвитку ООН в Україні URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/about-us.html>
17. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/57342/mod_resource/content/1/Стратегія-сталого-розвитку.pdf

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання ОК «Економічна теорія», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності (*Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича* (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>), *Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича* (<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>)).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентові/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.